ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ଆର୍.ଏସ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା. 62/2019

(ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଖୋର୍ଦ୍ଧାଙ୍କ ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 ରେ 1 ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ତାରିଖର ଆଦେଶରୁ ।)

ନୃସିଂହ ବେହେରା ... ***ଆବେଦନକାରୀ***

- ବନାମ -

ବ୍ରଜରାଜ ଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ... ***ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ***

HIGH COURT ORISSA

ଏହି ମାମଲାରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଅଧିବକ୍ତା (ମାନେ): -

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବଂଶୀଧର ବାଗ, ଅଧିବକ୍ତା

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜିତେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ନାଏକ, ନିଷେଧାଜ୍ଞା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ : ବି. ପି. ରାଉତରାୟ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ରାୟ

୬ ଜାନୁଆରୀ, ୨୦୨୩

ବି. ପି. ରାଉତରାୟ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1. ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଖୋର୍ଦ୍ଧାଙ୍କ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 ରେ 1 ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକୁ 7 ବର୍ଷ 291 ଦିନର ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମନା କରିଦେବା କାରଣରୁ, ଆବେଦନକୁ ତମାଦି ସମୟ ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା;-

ସ୍ୱର୍ଗତ କୁଳମଣି ବେହରାଙ୍କର ତିନି ପୁଅ ଥିଲେ, ଯଥା ନୃସିଂହ ବେହରା (ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀ), ବ୍ରଜରାଜ ଦାସ (ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1) ଏବଂ ନବଘନ ବେହରା । ତୁଳସୀ ବେହରା ହେଉଛନ୍ତି କୁଳମଣିଙ୍କ ପତ୍ନୀ । 2008 ମସିହା ନଭେମ୍ବର 7 ତାରିଖରେ କୁଳମଣିଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ବ୍ରଜରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କୁ କୁଳମଣି ବେହରାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍କୁଲ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ପିତା ଭାବରେ ରାଜକିଶୋର ଦାସଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ଏକ ତ୍ରୁଟି ଅଟେ, ଯେହେତୁ ତାଙ୍କ ଅଜା ରାଜକିଶୋର ଦାସ ତାଙ୍କୁ କେବେ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାରେ, ବ୍ରଜରାଜ କୁଳମଣିଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିନଥିଲେ ଏବଂ କେବଳ ତୁଳସୀ (ତାଙ୍କ ବାସ୍ତବ ମାଆ) ଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବେ ସାମିଲ କରିଥିଲେ । ତୁଳସୀ ବ୍ରଜରାଜଙ୍କ ଦାବିରେ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ କୁଳମଣି ବେହେରାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ନାଁ ଭୁଲରେ ରାଜକିଶୋର ଦାସ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଘୋଷଣା କରି 2010 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 9 ତାରିଖରେ ବାଦୀ (ବ୍ରଜରାଜ)ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ଫଏସଲା ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶନାମା ପରେ ବ୍ରଜରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 27 ଅକ୍ଟୋବର 2010 ରେ ''ସମାଜ '' ଏବଂ ''ଧରିତ୍ରୀ'' ନାମକ ଦୁଇଟି ଦୈନିକ ସ୍ଥାନୀୟ ଖବରକାଗଜରେ ଏକ ଘୋଷଣାନାମା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିଲା ।

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

3. କୁଳମଣିଙ୍କର ସ୍ୱଅର୍ଜିତ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ଥିଲା, ଯାହା ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସହ ଏକତ୍ର ଥିଲା ।

4. ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଭାଗ୍ୟଧର ବେହେରା ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 938/2008 ଦାଖଲ କରି ବିଭାଜନ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନୃସିଂହ, ନବଘନ, ବ୍ରଜରାଜ ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକଙ୍କୁ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ନବଘନ, ବ୍ରଜରାଜ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କିଛି ଘୋଷଣା ଓ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ନୃସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 1531/2012 ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ମକଦ୍ଦମାରେ ବ୍ରଜରାଜଙ୍କୁ କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁତ୍ର ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିଲା । ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 1531/2012 ରେ, ବ୍ରଜରାଜ 17 ଅଗଷ୍ଟ 2013 ରେ ତାଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ର ଦାଖଲ

କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଘୋଷିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

5. ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ପାରିତ ଫଏସଲାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି, ବ୍ରଜରାଜ ଏବଂ ତୁଳସୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରି, 28 ଜୁନ 2018 ରେ ନୃସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନ ସହିତ, ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଏବଂ ତମାଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । 7 ବର୍ଷ 291 ଦିନର ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଆଧାର ହେଉଛି ଯେ, 2010 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 9 ରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି (କନିଷ୍ଠ ପ୍ରଭାଗ) ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପୂର୍ବରୁ ଏପରି ଏକ ଫଏସଲା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ନଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ଜାନୁଆରୀ 2018 ରେ ଏହା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସେ ମକଦ୍ଦମାର ସମାଧାନ ତାରିଖ ପାଇଥିଲେ, ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ 26 ଜୁନ୍ 2018 ରେ ତାଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାକୁ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

6. ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶର ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତମାଦି ସମୟ ଆଧାରରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ସେଥିରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ର ଏବଂ ଏପରିକି ଏହା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 938/2008 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ 2013 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ଏକ ଘୋଷଣା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଥିଲେ । ଆହୁରିମଧ୍ୟ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରାଯିବା ପରେ 2010 ମସିହାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ଖବରରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନର ଉତ୍ସ ଥିଲା ।

7. ସ୍ୱୀକାର ଯୋଗ୍ୟ ଯେ ବ୍ରଜରାଜ ହେଉଛନ୍ତି କୁଳମଣିଙ୍କ ଜନ୍ମିତ ପୁତ୍ର । ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ଏବଂ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 1531/2012 ପୂର୍ବରୁ ବିଭାଜନ ପାଇଁ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 938/2008 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଜନ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷମାନେ ନିଜ ନିଜ ଆପତ୍ତି ସହିତ ନିଜ ନିଜ ଅଂଶ ଦାବି କରିଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ବିବାଦିତ ରହିଛି ଯେ, ନୃସିଂହ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପୁଅ, ଯଥା ନବଘନଙ୍କୁ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ନବଘନଙ୍କ ପଛରେ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଫଏସଲା ମାଧ୍ୟମରେ ଘୋଷଣାନାମାର ଲାଭ ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସନ୍ଦେହଜନକ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ହେଉଛି କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଭାବରେ ତାଙ୍କର ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇ ଅଟେ ଏବଂ ସେହିହେତୁ କୁଳମଣିର ଅନ୍ୟ ଏଲ୍ଆର୍ ମାନେ ସେଥିରେ ଆବଶ୍ୟକ ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଏତେ ସରଳ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହାର ଗଭୀର ପରିଣାମାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ଅଛି । ତଥାପି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ବାଦୀଙ୍କ ମାମଲାର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ କିମ୍ବା ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ବିଜ୍ଞ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଫଏସଲା ଉପରେ ମତାମତ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ।

8. ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସୀମିତ ଯେ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ଅର୍ଥାତ ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 କୁ ତମାଦି ସମୟ ଆଧାରରେ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରାଯିବା ଯଥାର୍ଥ କି ନୁହେଁ ?

9. ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ସୀମାବଦ୍ଧତାର ନିୟମ ଆଉ ପୁରା ଅନିର୍ଣ୍ଣିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ନୁହେଁ । ତମାଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା ଅବଧି ପରେ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା, ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଏପରି ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ ଧାରା 5, ନ୍ୟାୟାଳୟର ସନ୍ତୋଷ ଉପରେ ସୀମାର ଅବଧିକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଏ ଯେ ଆବେଦନ କରୁଥିବା ପକ୍ଷ ଉକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମା, ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଏହିପରି ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଦାୟର ନକରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଥିଲା ।

'ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ' ଶବ୍ଦଟି ମାମଲାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଥ୍ୟ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବନା ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ବୁଝିବା ଉଚିତ ଯେଉଁଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଏବଂ ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଆଚରଣ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ମନୋଭାବ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାର ଅଟେ ।

10. ***ମହାଡାକପାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲିଭିଂ ମିଡିଆ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଏକ, (2012) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 563*** ରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ଜିଲ୍ଲାପାଳ (ଏଲ୍ଏ) ବନାମ କାଟିଜୀଙ୍କ*** ମାମଲା ଅର୍ଥାତ୍ ***(1987) 2 ଏସ୍.ସି.ସି. 107*** ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସେହି ସମାନ ବିଷୟ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି: -

> "13. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନୀତି ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ:
>
> (1) ସାଧାରଣତଃ ଜଣେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ବିଳମ୍ବରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।
>
> (2) ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ମନା କରିବା ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏକ ଗୁଣବନ୍ତ ମାମଲାକୁ ଦ୍ୱାର ଦେଶରୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଆଯାଇପାରେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟର କାରଣ ପରାସ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହାର ବିପରୀତରେ, ଯେତେବେଳେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଯାହା ଘଟିପାରେ ତାହା ହେଉଛି ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏକ ମାମଲା ସ୍ଥିର କରାଯିବ ।
>
> (3) 'ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନର ବିଳମ୍ବକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ' । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଏକ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ । ପ୍ରତି ଘଣ୍ଟାର ବିଳମ୍ବ, ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡର ବିଳମ୍ବ କାହିଁକି ନୁହେଁ ?

HIGH COURT ORISSA

ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନର ବ୍ୟବହାରିକ ଢଙ୍ଗରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(4) ଯେତେବେଳେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ବିଚାର କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଯଥାର୍ଥ ନ୍ୟାୟର କାରଣକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଅଣ-ସୁଚିନ୍ତିତ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ହେଉଥିବା ଅନ୍ୟାୟରେ ନିହିତ ଅଧିକାର ଅଛି ବୋଲି ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(5) ଏପରି କୌଣସି ପୂର୍ବାନୁମାନ ନାହିଁ ଯେ ବିଳମ୍ବ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ, କିମ୍ବା ଦୂଷଣୀୟ ଅବହେଳା କାରଣରୁ, କିମ୍ବା ଅସଦ୍ ଭାବନା କାରଣରୁ ହୋଇଛି । ଜଣେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଲାଭବାନ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଏକ ଗମ୍ଭୀର ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

(6) ଏହା ବୁଝିବା ଉଚିତ ଯେ ନ୍ୟାୟପାଳିକା ବୈଷୟିକ ଆଧାରରେ ଅନ୍ୟାୟକୁ ବୈଧ କରିବାର କ୍ଷମତା କାରଣରୁ ନୁହେଁ ବରଂ ଅନ୍ୟାୟକୁ ଦୂର କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିବାରୁ ସମ୍ମାନିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏପରି କରିବା ଆଶା କରାଯାଏ ।

11. ***ମଣିବେନ୍ ଦେବରାଜ ଶାହା ବନାମ ବୃହନ୍ ମୁମ୍ବାଇ ପୌରପାଳିକା, (2012) 5 ଏସ୍.ସି.ସି. 157*** ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, *"ପ୍ରଦତ୍ତ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଛାଞ୍ଚ କେଉଁ ରଙ୍ଗ ପାଇବ ତାହା ମୁଖ୍ୟତଃ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣରେ ସଚ୍ଚୋଟତାର ଅଭାବ ନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିପାରେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଯଦି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ*

ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମନଗଢ଼ା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ କିମ୍ବା ସେ ତାଙ୍କ ମକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବହେଳା କରନ୍ତି, ତେବେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା ନକରିବା ବିବେକର ଏକ ବିଧିସଙ୍ଗତ ପ୍ରୟୋଗ ହେବ ।"

12. ***ଏନ୍. ବାଳକ୍ରିଷ୍ଣନ୍ ବନାମ ଏମ୍. କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି, (1998) 7 ଏସ୍.ସି.ସି. 123*** ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, *"ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ବିଳମ୍ବ ହେବାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷର ପକ୍ଷରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ହୋଇପାରେ । ତାଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ କେବଳ ଏତିକି ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଯଦି ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାରୁ ଖରାପ ଧାରଣା ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଏକ ବିଳମ୍ବକାରୀ ରଣନୀତିର ଅଂଶ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସର୍ବାଧିକ ବିଚାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଭାବିବାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଥାଏ ଯେ ସମୟ ପାଇବା ପାଇଁ ପକ୍ଷ ଜାଣିଶୁଣି ବିଳମ୍ବ କରିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ବିରୋଧରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଉଚିତ । ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ସେଠାରେ ଜଣେ ପରାଜୟୀ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବଡ଼ ମକଦ୍ଦମା ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିଥାନ୍ତେ । ଏହା ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ହେବ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଗଫଲତି ହେତୁ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷମା କରିବେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ କ୍ଷତି ପାଇଁ ବିପରୀତ ପକ୍ଷକୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବେ ।"*

13. ***ଇଶା ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଜୀ ବନାମ ରଘୁନାଥପୁର ନାଫର୍ ଏକାଡେମୀର ପରିଚାଳନା ସମିତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (2013) ଏ.ଆଇ.ଆର୍. ଏସ୍.ସି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 6158 ମାମଲାରେ,*** ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରିଛନ୍ତି:-

> "15. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରମାଣିକ ସୂଚନା ଗୁଡିକରୁ ଯେଉଁ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଚୟନ କରାଯାଇପାରିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:
>
> (i) ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଏକ ଉଦାର, ବ୍ୟବହାରିକ, ନ୍ୟାୟ-ଭିତ୍ତିକ,

ଅଣ-ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ରହିବା ଉଚିତ, କାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ୟାୟକୁ ବୈଧ କରିବା କଥା ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟାୟକୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ।

(ii) "ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବନା, ଦର୍ଶନ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବୁଝିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମୂଳତଃ ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ଏବଂ ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତି ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

(iii) ଯଥାର୍ଥ ନ୍ୟାୟ ସର୍ବାଗ୍ରେ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ବୈଷୟିକ ବିଚାରକୁ ଅଯଥା ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

(iv) ବିଳମ୍ବ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ କାରଣ ସହିତ କୌଣସି ପୂର୍ବାନୁମାନକୁ ଯୋଡ଼ାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଅଧିବକ୍ତା କିମ୍ବା ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଗୁରୁତର ଅବହେଳା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

(v) ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଏକ ପକ୍ଷ ପାଇଁ ଯଥାର୍ଥତାର ଅଭାବ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ଅଟେ ।

(vi) ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ କଠୋର ପ୍ରମାଣର ପାଳନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନ୍ୟାୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଘଟଣାକ୍ରମରେ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରକୃତ ବିଫଳତା ନହୁଏ ।

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

(vii) ଉଦାର ଆଭିମୁଖ୍ୟର ଧାରଣାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାର ଧାରଣାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏଥିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବାଧ ମୁକ୍ତ ଖେଳକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(viii) ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅବଧି କିମ୍ବା କିଛି ଦିନର ବିଳମ୍ବ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି, କାରଣ ପୂର୍ବ ମତବାଦର ପ୍ରାକ୍ ଧାରଣା ପ୍ରତି ଏହା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିବାବେଳେ ପରବର୍ତ୍ତୀଟି ପ୍ରତି ଏହା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇନପାରେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରଥମଟି କଠୋର ମତବାଦର ଔଚିତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରୁଥିବାବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଏକ ଉଦାର ଚିତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ କରେ ।

(ix) କୌଣସି ପକ୍ଷର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା କିମ୍ବା ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଚରଣ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ମନୋବୃତ୍ତି ହେଉଛି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରକ ଯାହାକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମୌଳିକ ନୀତି ହିସାବରେ ଏହା ଏପରି ହେଉଛି ଯେ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟର ସନ୍ତୁଳନକୁ ବିଚାର କରିବା, ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉକ୍ତ ନୀତିକୁ ଉଦାରବାଦୀ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନାଁରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଅନୁମୋଦନ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(x) ଯଦି ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମନଗଢ଼ା କିମ୍ବା ଆବେଦନରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ପରିକଳ୍ପିତ, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଏପରି ମକଦ୍ଦମାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟପକ୍ଷକୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ ନକରିବାକୁ ସତର୍କ ରହିବା ଉଚିତ ।

HIGH COURT ORISSA

(xi) ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ କେହି ଜାଲିଆତି, ଭୁଲ ଉପସ୍ଥାପନା କିମ୍ବା ସନ୍ନିବେଶ ଦ୍ୱାରା ତମାଦି ଆଇନର ବୈଷୟିକତାର ଆଶ୍ରୟ ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

(xii) ତଥ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସରକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ବିବେଚନାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବା ଉଚିତ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଧାରଣା ଉପରେ ନୁହେଁ ବରଂ ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅଟେ ।

(xiii) ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ଏକ ସାମୂହିକ କାରଣକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ କିଛି ଗ୍ରହଣୀୟ ଉଦାରତା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

(xiv) ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଯାହିତାହି ଢଙ୍ଗରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ସତର୍କତାର ସହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ଧାରଣାକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା ଉଚିତ ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଆଧାର ଉପରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ଏକ ବିବାଦର ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ପ୍ରମୁଖ ମାଧ୍ୟମ ଅଟେ ।

(xv) ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦର୍ଶନର ଆଧାରରେ ଏକ ନିୟମିତ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯାହା ମୂଳତଃ ବିଷୟଗତ ଅଟେ ।

(xvi) ଯଦିଓ ନ୍ୟାୟିକ ବିବେଚନାର ଅବଧାରଣାକୁ ନେଇ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତଥାପି ନ୍ୟାୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ସ୍ଥିରତା ଏବଂ ସାମୂହିକତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସଚେତନ ପ୍ରୟାସ କରାଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ତାହା ହେଉଛି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସଂସ୍ଥାଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

(xvii) ବିଳମ୍ବକୁ ଏକ ଅଣ-ଗମ୍ଭୀର ବିଷୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ପ୍ରବୃତ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବେ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଅଣ-ଆହ୍ୱାନପୂର୍ଣ୍ଣ ଢଙ୍ଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଇପାରିବ, ଅବଶ୍ୟ, ଆଇନଗତ ମାନଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।"

14. ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ, ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 କୁଳମଣିଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ନ କରି ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏପରି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା କରିଥିଲେ ଯାହା କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁଅ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଗଭୀର ଫଳାଫଳ ଦେଇଥାଏ । ଏହା ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଆଚରଣ ଉପରେ ଏକ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 938/2008 ଏବଂ 1531/2012 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 କୁ କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ଫଏସଲା ହେବାର କିଛି ସମୟ ପରେ ଏହି ଘୋଷଣା ସ୍ଥାନୀୟ ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା-1, ଅଗଷ୍ଟ 2013 ରେ ତାଙ୍କ ଡବ୍ଲୁଏସ୍ ରେ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ଘୋଷଣା ବିଷୟରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ପକ୍ଷ ଭାବେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନକରିବା ଏବଂ କୁଳମଣିର ଅନ୍ୟ ଏଲ୍.ଆର୍. ମାନଙ୍କ ପଛରେ ଏକ ଫଏସଲା ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଆଚରଣକୁ ବାଟ କଢ଼ାଇ ନେଉଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରଭାବକୁ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ପ୍ରୟାସ ହଟାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କେବଳ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ର ପିତାଙ୍କ ନାମର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ନୃସିଂହ ଏବଂ ନବଘନ ଏଥିରେ ଆବଶ୍ୟକ ପକ୍ଷ ନୁହଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ କାହିଁକି ତୁଳସୀଙ୍କୁ ଏକା ଏକ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯାହାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଯୁକ୍ତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଯଦି ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ତୁଳସୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବାଛିଥିଲେ, ତେବେ ସେହି ସମାନ ଯୁକ୍ତି ନୃସିଂହ ଏବଂ ନବଘନଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ତେଣୁ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ,

ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ନିଜର ଆପତ୍ତି/ବିବାଦ ଉଠାଇବାର ନୃସିଂହଙ୍କ ବାସ୍ତବ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ନକରିବାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇଛି ।

15. ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନକୁ ଆସିବା ବିଷୟ ଲାଗି, ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ଜାନୁଆରୀ 2018 ରେ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନକୁ ଆସିଥିଲା ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 କୁଳମଣିଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅଂଶ ପାଇଁ ଦାବି କରିବା ସହିତ କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁଅ ଭାବରେ ଏବଂ ରାଜକିଶୋରଙ୍କ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ନ ହେବାର ସ୍ଥିତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । 2013 ମସିହାରେ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1, ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 1531/2012 ରେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏସ୍. ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ 2010 ଅକ୍ଟୋବରରେ ଖବର କାଗଜ ପ୍ରକାଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ନେଇ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟ ଯଦିଓ ମିଥ୍ୟା ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 366/2009 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବାସ୍ତବ ଅଧିକାର ପରିମାଣ କରିବା ସହିତ ସମାନ ମାପରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଖବରକାଗଜ ପ୍ରକାଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ଘୋଷଣାନାମା ବିଷୟରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଅନୁମାନଯୋଗ୍ୟ । ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଅଂଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଭାଜନ ମକଦ୍ଦମା, ଅର୍ଥାତ୍ ସି.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 938/2008 ରେ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ନକରି ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା, ଯିଏ ନିର୍ବିବାଦରେ କୁଳମଣିଙ୍କ ପୁଅ ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକ ଫଏସଲା ପାଇବା ତଥ୍ୟକୁ ଦମନ କରିବା ସହିତ ଆବଶ୍ୟକ ପକ୍ଷକୁ ତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥାଏ । ତେଣୁ, ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନକାରୀ ଆପତ୍ତି କରିବାର ସୁଯୋଗର ଅଧିକାର ପାଇଁ ହକଦାର ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ଯେଉଁଥିରୁ ସେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

16. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସୀମାବଦ୍ଧତାର ଆଧାରରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏହିପରି ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଖାରଜ କରାଯାଏ । ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରାଗଲା ।

17. ତଦନୁସାରେ, ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରି ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଶେଷ କରି ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନେ ହାଜର ହେବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଆଦେଶର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ସହିତ 24 ଜାନୁଆରୀ, 2023 ରେ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଖୋର୍ଦ୍ଧାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହେବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀ ତଥା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

18. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଜ୍ଞ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଆଦେଶର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ କିମ୍ବା ଆର୍.ଏଫ୍.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 100/2018 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ କିଛି ମତ ଦେଇନାହାନ୍ତି ।

19. ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆଦେଶର ଏକ ଜରୁରୀ ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ଜାରି କରାଯାଉ ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

(ବି. ପି. ରାଉତରାୟ)
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ

ଏମ.କେ. ପଣ୍ଡା, ବରିଷ୍ଠ ଷ୍ଟେନୋ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ : ଶ୍ରୀ ଗୁଣନିଧି ମହାନ୍ତ
ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ